

Satu Lidman

Kaikkien oikeus liikkua

Kohti sukupuoli- ja
kehotietoista liikunta-
kulttuuria

Gaudeamus

Teoksen kirjoittamista ovat tukeneet Suomen Kulttuurirahasto ja
Suomen Tietokirjailijat ry

VERTAISARVIOITU
KOLLEGIAALT GRANSKAD
PEER-REVIEWED
www.tsv.fi/tunnus

Copyright © 2024 Tekijä & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

KANSI: Emmi Kyytsönen

KANNEN KUVAT: tanssija vasemmalla Pixabay, muut Unsplash

SISÄSIVUJEN KUVAT: ks. lähteet s. 386

KL 79, 30, 92.7 • UDK 796/799, 613, 3, 948.0

ISBN 978-952-345-259-6

PAINOPAIKKA: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2024

Sisällys

OSA I: LÄMMITTELY JA LIIKKUVUUS

Mihin liikuntakulttuuri taipuu?	15
<i>Kuntoa, terveyttä ja osallisuutta.</i>	15
<i>Teoksen ydin ja rajaukset</i>	23
<i>Aineiston äärellä</i>	27
Monitahoinen, liikkuva yhteiskunta	35
<i>Liikunnan tutkimisesta</i>	35
<i>Sukupuoli ja kehoallisuus liikkeessä.</i>	40
<i>Liikunnallinen toimijuus ja itseymmärrys</i>	46
<i>Liikunnan sukupolvet ja puhutavat</i>	52

OSA II: MIELIKUVAHARJOITUKSET JA HIKEENTYMINEN

Tavoitteena tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	61
<i>Kansakunnan liikuntakasvatuksen vuosikymmenet</i>	61
<i>Olympiainnostuksesta vastuullisuuden aikakaudelle.</i>	71
<i>Sukupolvet liikuntatunneilla</i>	78
<i>Väitteitä, läppää ja pukkaripuhetta</i>	87
<i>INTO JA ILMA SUOMALAINEN URHEILEVAT</i>	95
Sieluun piirtyneet liikuntamuistot	99
<i>Niukkuus ja hauskuus</i>	99
<i>Viimeisenä valittu</i>	107
<i>Tilat ja tavat luovat todellisuutta.</i>	114
<i>Hyvin kannustettu, aikuinen!</i>	122
<i>MINUN KEHONI JA LAJINI</i>	130
Kehorauha – ihanteita, ristiriitoja ja loukkauksia	137
<i>Täydelliset ja osaavat vartalot</i>	137
<i>Koskemattomuuden rajoilla</i>	146
<i>Salakavala syömishäiriö</i>	153
<i>Kehopositiivisuus ja hyvinvointi</i>	162
<i>FITNESS – KAUNEUDEN JA URHEILUN RAJANVETOJA</i>	171

OSA III: NORMIEN VENYTTELY

Lajin vaatimukset vai sisäistetyt oletukset	181
<i>Lätkäjätkiä ja nyrkkisankareita</i>	181
<i>Tamburiini ja mitä tytöt osaavat</i>	192
<i>Hiihtohousuista kimallebikineihin</i>	203
<i>Minä ja muut liikkujat</i>	210
VAPAUS OLLA BALETTIMIES	223
Omallalla tavalla, omaan tahtiin	231
<i>Lempeys, pystyvyys, hyvä olo</i>	231
<i>Äijäjoogaa ja naisten punnerruksia</i>	242
<i>Kehon rasittaminen ja mittaaminen</i>	252
<i>Brutaalius ja kunnioitus</i>	262
ILOLLA, YHDESSÄ – ENTISTEN NUORTEN KUNTONYRKKEILY ...	274
Jäähyväiset kehohäpeälle	277
<i>Oletusten nollaaminen liikkumalla</i>	277
<i>Ikä ja määrittelyt</i>	289
<i>Soveltava ja soveltuva liikunta</i>	299
<i>Viestillä on väliä</i>	308
ROLLER DERBY – KAMPPAILUA MONELLA TASOLLA	325

PALAUTUMINEN

Palauta mieleen ja pohdi tulevaa	335
Opi lisää verkossa	339
Kiitokset – nautitaan liikunnasta!	340
Liitteet	343
Viitteet	358
Lähteet	373
Hakemisto	387